

BAB I

BUBUKA

1.1 Kasang Tukang Panalungtikan

Naskah drama kaasup kana karya sastra. Karya sastra aya prosés kréatif manusa ngébréhkeun eusi pikiran sangkan jadi tulisan anu béda dina néangan jati dirina. Prosés kréatif ogé munculkeun prosés imajinatif atawa imajinasi sangkan tulisan miboga ajén éstétik jeung miboga maksud anu tangtu. Ieu hal saluyu jeung pamadegan Aristoteles (dina Koswara, 2013, kc. 4) anu nganggap yén sastra téh mangrupa kagiatan utama manusa pikeun néangan jati dirina di sagigireun ngaliwatan kagiatan séjenna saperti agama, élmu pangaweruh, jeung filsafat. Sastra ogé mangrupa éksprési husus anu bisa méré sawangan pasualan manusiawi, sosial, atawa intéléktual Luxemburg (dina Koswara, 2013, kc. 4).

Jaman kiwari anu modéren karya sastra drama dina wangun basa Sunda kawilang saeutik upama dibandingkeun jeung wangun carpon, novel, atawa prosa lianna. Masarakat ayeuna leuwih apal kana pintonan dramana tibatan kana naskah drama éta sorangan lantaran biasana tara diterbitkeun. Ngajembarkeun naskah anu sok disebut naskah saduran. Nurutkeun Josette Feral dina (Rahayu, 2011, kc. 188) idé *konseptual* ngeunaan *interkulturalisme* pikeun ngaganti konsep *pluralism* budaya. *Interkulturalisme* nganggap *pluralism* budaya, ngaliwatan kasadaran tambahan yén budaya-budaya nu béda, miboga pakuatkaitna. Dina *Kamus Besar Bahasa Indonesia* (KBBI, 2002, kc. 976) saduran téh nya éta hasil nyusun jeung ngarobah hiji carita sacara bébas tapi teu matak ngarobah gurat badag caritana. Naskah drama hasil saduran téh, biasana némbongkeun persépsi anu nyadurna.

Drama nyaéta carita atawa lalakon anu diwujudkeun dina wangun paripolah jeung paguneman, maksudna pikeun dipintonkeun. Anu kaasup garapan sastra dina drama nyaéta naskahna, naskah drama anu jadi dasar pintonan drama (Sudaryat Spk, 2015, kc. 218).

Karya sastra teu salawasna bisa ditalungtik ngagunakeun pamarekan psikologi sastra, bisa waé matalikeun antara objék panalungtikan jeung pamarekan analisisna. Éta hal jadi tinimbangan dina nangtukeun karya anu baris ditalungtik. Dumasar kana pedaran di luhur objék anu rék

ditalungtik nyaéta naskah drama *Sémah* karya Rosyid E Abby ngagunakeun ulikan psikoanalisis Sigmund Freud.

Psikoanalisis digunakeun pikeun ngaanalisis tokoh-tokoh dina drama atau novel sacara psikologis. Tokoh-tokoh biasana mangrupa imajinasi atawa hayalan pangarang anu dina kaayaan anu jagjag atawa aya anu ngaganggu, diébrehkeun jadi karya anu éstétis. Nurutkeun Minderop A (2016, kc. 15), psikologi sastra dianggap penting, sabab karya sastra mangrupa produk tina hiji kaayaan atawa kajiwaaan jeung pamikiran pangarang anu diébréhkeun dina situasi satengah sadar (*subconsicitus*). Psikologi sastra téh miboga tilu aliran pamikiran, nyaéta; 1) *psikoanalisis*, nyirikeun manusa minangka bentukan naluri-naluri jeung konflik-konflik kapribadian anu dibalukarkeun antara *id*, *ego jeung superego*; 2) *behaviorisme*, nyirikeun manusa minangka korban anu fleksibel, pasif, jeung nurut kana stimulus lingkungan; 3) *humanistik* nyaéta gambaran *psikoanalisis* jeung *behaviorisme*. Aliran psikologi humanistik ngébréhkeun yén manusa digambankeunna salaku mahluk anu bébas jeung miboga martabat sarta bisa ngungkabkeun jeung ngamekarkeun potensi dina dirina kana lingkungan di sabudeureunna nurutkeun Koswara (dina Minderop, 2016, kc. 9).

Nurutkeun Freud (dina Ratna, 2013, kc. 63) téori kapribadian umumna dibagi tilu: 1) *id* mangrupa kanyataan subjektif primer, dunia batin saacan individu miboga pangalaman ngeunaan lingkungan luar; 2) ego anu miboga tugas pikeun ngontrol *id*, sedengkeun 3) *super ego* eusina ngeunaan ébréhan haté.

Nganalisis naskah drama kalayan teleb, salian ti ngagunakeun pamarekan psikologi sastra panalungtik ogé ngagunakeun pamarekan struktural. Nurutkeun Isnendes (2016, kc. 74) strukturalisme nyaéta pamarekan kana karya sastra nu miboga sipat otonom. Struktur dina karya sastra nyaéta unsur-unsur anu ngawangun éta karya, nyaéta penokohan atawa perwatakan, tema, galur, puseur carita, latar, jeung gaya basa. Nurutkeun Stanton, struktur dibagi jadi tilu unsur, nyaéta téma, fakta carita (galur, tokoh, jeung latar) jeung sarana carita (puseur panitén, gaya basa, suasana, simbol, imaji, jeung judul).

Dumasar kana wangenan di luhur, unsur-unsur nu ngawangun karya sastra ngawengku téma, fakta carita, jeung sarana carita (Stanton, 2012, kc. 20).

Panalungtik milih naskah drama *Sémah* karya Rosyid E Abby anu jadi objék dina ieu panalungtikan. Eusi caritana ngeunaan hiji budak anu geus lila minggat balik deui ka imahna tapi kalakah dituduh penjahat, lantaran pondokna pamikiran éta kulawarga. Ieu naskah dipilih sabab: 1) unggal tokohna miboga karakter anu kuat; 2) eusi carita loba ngabahas ngeunaan masalah-masalah psikologi, jeung 3) ngandung kritikan sosial.

Nepi ka kiwari, aya sababaraha panalungtikan anu sawanda jeung ieu panalungtikeun di Departemen Pendidikan Bahasa Sunda nyaéta: “Analisis Naskah Drama *Meredong* Karya Rosyid E. Abby saduran tina Naskah Drama *Ke* karya Yudhistira ANM Massardi (Ulikan Semiotik)” nu ditalungtik ku Sanjani taun 2012; Hendi Perdiansyah kungsi nalungtik “Ajen Moral dina Naskah Drama *Cucunguk* Karya Yoseph Iskandar” taun 2007; “Sawangan Psikoanalisis kana Novél *Pangantén* Karya Dédén Abdul Aziz nu ditalungtik ku Andriani taun 2005; “Kajian Psikoanalisis dina Novél *Tempat Balubuh* Karya Aam Amilia nu ditalungtik ku Perdiwan taun 2006; “Kajian Psikologis Humanistik kana Kumpulan Carita Pondok *Anak Jadah* Karya Cécép Burdansyah nu ditalungtik ku Erfhan Ertano 2012”, “Ulikan Struktural jeung Psikologis kana Novél *Sripanggung* Karya Tjaraka nu ditalungtik ku Rany Mahardika 2015”.

Panalungtikan ngeunaan psikologi sastra lolobana ngeunaan psikologi dina novel jeung sajak, pamarekan anu digunakeun dina naskah drama can loba anu ngagunakeun pamarekan psikologi sastra. Dumasar kana tinimbangan, ieu panalungtikan ngeunaan analisis struktur jeung psikologi sastra dina naskah drama *Sémah* karya Rosyid E Abby perlu dilaksanakeun.

1.2 Rumusan Masalah

Dumasar kana idéntifikasi masalah di luhur, anu jadi masalah dina ieu panalungtikan saperti di handap ieu.

- a. Kumaha struktur carita jeung struktur drama *Sémah* saduran Rosyid E Abby
- b. Kumaha tilikan tokoh-tokoh naskah drama *Sémah* saduran Rostid E Abby dina psikologi sastra Sigmund Freud.

1.3 Tujuan Panalungtikan

Luyu jeung masalah di luhur, ieu panalungtikan miboga tujuan mu kabagi jadi tujuan umum jeung tujuan husus.

1.3.1 Tujuan Umum

Sacara umum, ieu panalungtikan miboga tujuan pikeun ngaguar aspék-aspék psikologi anu nyampak dina naskah drama *Séma* saduran Rosyid E Abby, sarta ngarojong pangaweruh dina widang sastra.

1.3.2 Tujuan Husus

Sacara husus ieu panalungtikan miboga tujuan pikeun ngadéskripsikeun:

- a. Struktur carita jeung struktur drama anu kapanggih dina naskah drama *Séma* saduran Rosyid E Abby.
- b. Karakteristik tokoh dumasar kana pamarekan psikologi sastra anu aya dina naskah drama *Séma* saduran Rosyid E Abby.

1.4 Mangpaat/Signifikansi Panalungtikan

1.4.1 Mangpat Tioritis

Mangpaat téoritis tina ieu panalungtikan nya éta pikeun kamekaran élmu sastra, utamana dina widang sastra jeung nambahán pangaweruh dina ngajén karya sastra anu disawang tina pamekaran psikoanalisis dina naskah drama.

1.4.2 Mangpaat Praktis

Sacara praktis ieu panalungtikan dipiharep bisa méré mangpaat pikeun:

- a. Méré gambaran ngeunaan ngulik karya sastra hususna naskah drama maké sawangan psikoanalisis;
- b. Nambahán hasanah sastra Sunda sarta bisa dijadikeun bahan acuan kamekaran karya sastra Sunda;
- c. Bisa jadi bahan référénsi pikeun akademisi sarta nu nalungtik sastra Sunda;
- d. Nambahán sastra méré gambaran interprétasi atawa analisis kana wanda naskah drama.

1.5 Raraga Tulisan

Tulisan téh dipidangkeun dina lima bab, nyaéta:

Bab I diguar ngeunaan kasang tukang panalungtikan, rumusan masalah, tujuan panalungtikan, mangpaat panalungtikan, jeung sistematika penulisan.

Bab II Tatapakan Tiori. Eusina ngeunaan tiori struktural, psikologi, psikologi sastra, drama, jeung panalungtikan saméméhna.

Bab III Métodeu panalungtikan. Dina bab III diguar ngeunaan desain panalungtikan, sumber data panalungtikan, instrumen panalungtikan, téhnik ngumpulkeun data, jeung téhnik analisis data.

Bab IV Hasil panalungtikan jeung pedaran. Dina bab IV dijéntrékeun analisis struktural jeung psikoanalisis dina naskah drama “Semah” karya Rosyid E. Abby katut pedaranana.

Bab V Kacindekan jeung Rékoméndasi anu eusina mangrupa kacindekan hasil panalungtikan jeung rékoméndasi ti panyusun.